

Леся Українка — голос незламної душі

(1871 – 1913)

до 155-річчя від дня народження

У 2026 році минає **155 років від дня народження Лесі Українки** — поетеси, яка стала символом сили духу, свободи думки й любові до України. Її слово й сьогодні звучить сучасно, щиро й сміливо, торкаючись сердець нових поколінь.

Леся Українка, справжнє ім'я — **Лариса Петрівна Косач**, народилася 25 лютого 1871 року в місті Новоград-Волинському в родині, де шанували освіту, культуру та українське слово. З дитинства вона була надзвичайно здібною: знала багато мов, захоплювалася музикою, історією, фольклором. Та її життя з ранніх років було сповнене важких випробувань — тривала хвороба супроводжувала поетесу майже все життя.

Попри біль і страждання, Леся Українка не зламалася. Вона перетворила власний біль на джерело творчої сили. Її поезія — це не жалість, а боротьба; не покора, а гідність. У своїх творах вона оспівувала сильну людину, здатну протистояти обставинам і залишатися вірною собі. Недаремно однією з провідних тем її творчості є ідея духовної свободи.

Леся Українка була не лише поетесою, а й драматургинєю, публіцисткою, перекладачкою. Її драми відкрили українській літературі новий світ — світ краси, символів і глибоких філософських роздумів. У цих творах природа й людина, мрія й реальність переплітаються, змушуючи замислитися над сенсом життя.

Своєю творчістю Леся Українка довела: навіть у найважчі часи можна залишатися сильним, вільним і вірним своїм ідеалам. Її життя — приклад мужності, а слово — духовний скарб українського народу.

Через 155 років після народження поетеси ми знову й знову звертаємося до її творів та ідей, бо в них — правда, надія й незламна віра в людину та Україну, вони надихають та не дають опустити руки в найважчі хвилини для нашої Батьківщини.

ШЛЯХ ЛЕСІ — НЕ ПРО СТРАЖДАННЯ

Життя Лесі Українки часто зводять до історії болю й хвороби. Такий погляд — поверховий. Насправді це приклад перемоги: над обставинами, над стереотипами, над нав'язаними межами. Попри тяжку недугу, обмежені можливості жінки в тогочасному суспільстві та упереджене ставлення до української літератури як «селянської», Леся Українка зуміла стати однією з найвизначніших постатей національної культури.

Її життєвий шлях — не про страждання, а про щоденну працю, інтелектуальну силу й наполегливість у досягненні мети. Вона не чекала на сприятливі умови — вона їх створювала.

Уже в дев'ятирічному віці Леся написала свій перший вірш — «Надія», який став символом її внутрішнього спротиву життєвим випробуванням:

*«Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна».*

Ці рядки — не жалість, а виклик. І саме з нього почався шлях Лесі Українки до літературного безсмертя.

ДО УСПІХУ ЧЕРЕЗ САМОРОЗВИТОК

Освіта для Лесі ніколи не була формальністю. Вона була шляхом до свободи — особистої й національної. Початкові знання майбутня поетеса здобувала вдома, у родині, де українське слово й культура були справжніми цінностями. Її мати, українська письменниця Олена Пчілка, свідомо відмовилася від імперської школи, у якій навчання велося російською мовою, і взяла на себе відповідальність за освіту дітей, залучаючи також приватних учителів.

Саме в домашньому навчанні формувався світогляд Лесі Українки. Поруч були не лише вчителі, а й люди, які мислили широко й незалежно. Особливу роль у її становленні відіграв Михайло Драгоманов — дядько, наставник, духовний учитель, який навчив її мислити критично й не боятися правди.

Та навіть цього Лесі було замало. Вона невтомно працювала над собою, обравши шлях постійної самоосвіти. Філософія, соціологія, політична економія, історія, політика — вона підкорювала одну вершину за іншою. Леся

Українка ніколи не зупинялася, бо розуміла: знання — це сила. Саме ця наполегливість і внутрішня дисципліна зробили її постаттю європейського масштабу.

У дев'ятнадцять років Леся Українка пише підручник зі стародавньої історії східних народів для своєї молодшої сестри Ольги. За життя вона опановує одинадцять іноземних мов. І все це — без університетського диплома. Її приклад переконливо доводить: справжня освіта починається там, де є бажання вчитися й мислити самостійно.

Поетесі боліла не лише власна доля, а й доля українського народу. Вона добре усвідомлювала: темрява неучтва — один із найнадійніших ланцюгів поневолення. «Дуже тяжко писати книги для людей, позбавлених навіть початкової освіти», — з гіркотою зізнавалася Леся Українка.

Особливо вразила її поїздка 1891 року до села Піддубців на Волині. Побачене в церковнопарафіяльних школах Російської імперії стало для неї болісним відкриттям: українських дітей змушували зазубрювати релігійні тексти чужою мовою, не даючи ані знань про рідний край, ані права на власну культуру. Ці спостереження лягли в основу нарису «Школа» з циклу «Волинські образки».

Леся Українка була переконана: без освіти немає нації, а без національної свідомості — немає свободи. У «Листі до товаришів» вона чітко окреслила ті ідеї, які й сьогодні звучать напрочуд актуально: політична воля й освічений народ, захист прав нації, усвідомлення потреб рідного краю та неминучість боротьби за свободу.

Слова Лесі Українки — це не лише сторінка історії. Це виклик кожному поколінню: вчитися, думати, боротися й не здаватися.

ЛЕСИНА ЛЮБОВ ДО УКРАЇНИ

Любов до України — стрижень усього життя й творчості Лесі Українки. Її поезія — це не лише мистецтво слова, а й сміливий громадянський чин, спрямований на захист національної гідності, прав народу та його свободи. Саме в родинному колі

сформувалася її свідома українська позиція, глибока повага до рідної мови, історії, фольклору й традицій.

Де б не була Леся Українка — на чужині чи далеко від дому — думками вона завжди поверталася в Україну. Навіть перебуваючи в Криму, поетеса не переставала жити болем батьківщини. Саме тоді з'являється драматичний твір **«Іфігенія в Тавриді»** (1898), у якому звучить туга за рідним краєм, знайома самій авторці:

*«А в серці тільки ти,
Єдиний мій, коханий рідний краю!»*

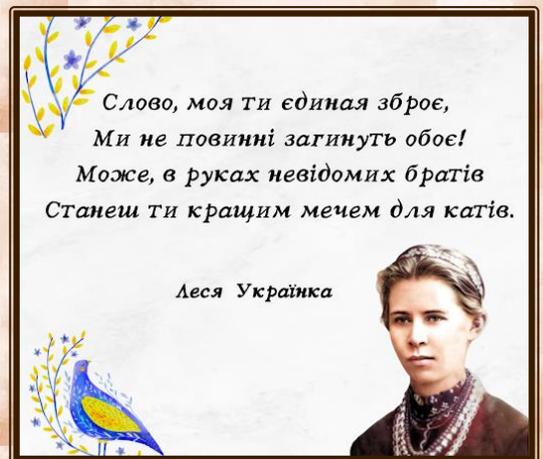
Для Лесі Українки бездержавність України була не абстрактним поняттям, а особистою трагедією. Український народ перебував у кайданах Російської імперії, і поетеса гостро відчувала себе разом із ним ув'язненою, позбавленою права на свободу й самовираження. Та Леся не обрала мовчання. Вона обрала боротьбу — словом. Слово стало її зброєю, викликом гнобителям і водночас надією для пригноблених:

*«Слово, моя ти єдина зброе,
Ми не повинні загинуть обоє!..»*

У поезії **«До товаришів»** Леся Українка звертається до молодого покоління, закликаючи його не ховатися за страхом і зневірою, не зрікатися ідеалів попередників, а продовжити боротьбу за майбутнє України. Бо терпіти неволю — це сором, а мовчання — співучасть у поневоленні:

«Терпіння кайдани — то не світський сором».

Слово Лесі Українки — це голос нескореної України. Воно кличе до дії, до відповідальності, до боротьби за власну державу і гідне майбутнє народу.

ЩОБ ЗДІЙСНИТИ МРІЮ, ТРЕБА НЕВТОМНО ПРАЦЮВАТИ

Коли лікарі порадили Лесі Українці відмовитися від активної праці та перейти до спокійного життя через тяжку хворобу, вона рішуче сказала «ні». Для неї праця була

не тягарем, а сенсом існування, внутрішнім вогнем, що не дозволяв зламатися. Саме відданість улюбленій справі, ймовірно, допомогла письменниці прожити значно довше, ніж передбачали медики.

Досягнення мрії неможливе без наполегливої праці. Цю істину яскраво засвідчує творчість Лесі Українки, у якій образ мрії посідає особливе місце. Вона звертається до неї як до живої сили, здатної підтримати людину в найтяжчі хвилини:

*«Мріє, не зрадь! Я так довго до тебе тужила,
Стільки безрадісних днів, стільки безсонних ночей...»*

Проте поетеса добре усвідомлювала: сама по собі мрія не змінює реальність. Без дії вона приречена залишитися лише красивою ілюзією. Саме тому з часом у її світогляді з'являються більш конкретні поняття — «мета», «ідея», «боротьба». Леся Українка переконливо доводить: мрія здійснюється лише тоді, коли підкріплена щоденною працею, силою волі, самовіддачею та наполегливістю.

Приклад життя і творчості поетеси — це заклик не чекати дива, а творити його власними руками. Мрія без праці — мертва, а праця, освячена мрією, здатна змінити світ.

ОПТИМІЗМ ЛЕСІ УКРАЇНКИ: ЯК НЕ ВТРАТИТИ ВІРУ В СЕБЕ

Попри тривалу й виснажливу боротьбу з тяжкою хворобою, поезія та проза Лесі Українки пройняті світлим, активним оптимізмом. Це не наївна віра, а свідомий життєвий вибір сильної особистості. Уже в 24 роки письменниця в листі до Михайла Павлика від 2 (14) лютого 1895 року формулює свою пророчу візію майбутнього: «Знаєте, я все ж таки трошки оптимістка, чи то скоріш прогресистка, і думаю, що світ іде не до гіршого, а до кращого, тільки — коли б він скоріше йшов, а то стільки сили й людей даремнісінько гине. А в нас, на Україні, ще багато мусить загинути марне (чи, може, так буде здаватись, що марне?), поки що-небудь людське вийде. І я і всі мої товариші, певне, роковані на марну згубу, та й нехай би, якби з того просвіток був комусь».

І сьогодні, в хвилини сумнівів і випробувань, поезія Лесі Українки надихає не здаватися, не опускати рук, а жити й боротися:

**«...Так! Я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть, думи сумні!»**

(«Contra spem spero!» — «Без надії сподіваюсь!»)

У поезії **«Скрізь плач, і стогін, і ридання...»** поетеса стверджує: марно нарікати на долю, бо від самих сліз кайдани лише іржавіють, але самі ніколи не впадуть:

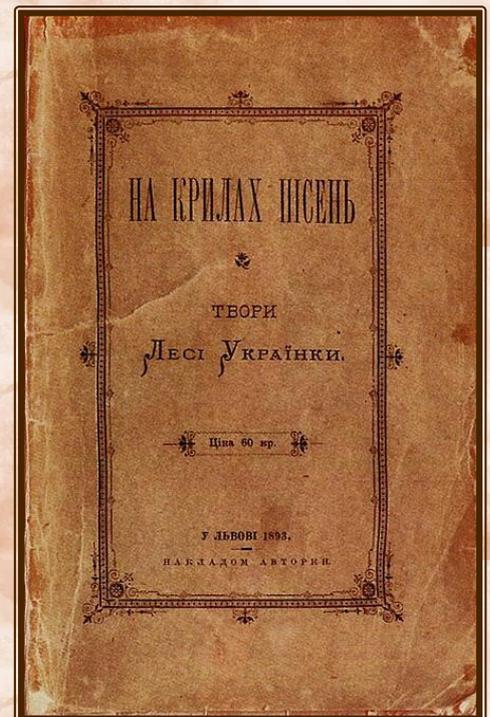
**«Нащо даремнії скорботи?
Назад нема нам вороття!
Берімоєь краще до роботи,
Змагаймоєь за нове життя!»**

Про власну незламність Леся Українка говорить й у вірші **«Хто вам сказав, що я слабка...»**:

**«Хто вам сказав, що я слабка,
що я корюся долі?
Хіба тремтить моя рука
чи пісня й думка кволі?»**

Мотив внутрішньої мужності звучить і в поезії **«Як дитиною бувало...»**, де сила духу постає ще з ранніх років:

**«“Що болить?” — мене питали,
Але я не признавалась —
Я була малою горда,
Щоб не плакати, я сміялась».**

Звісно, Леся Українка мала сумніви, як і кожна мисляча людина. Проте її життєвий шлях переконливо доводить: попри осуд, страхи й несприятливі обставини можна змінити власну долю та залишити слід в історії.

Василь Стус влучно означив цей шлях метафорою «самовипростування» — процесу внутрішнього зростання, коли людина стає гордою, вільною й упевненою в собі. Саме такою постає перед нами Леся Українка — символ незламності, гідності й віри в себе.

Життя і творчість Лесі Українки — це приклад незламної сили духу, свідомої боротьби та служіння Україні. Попри тяжку хворобу й суспільні обмеження, вона зуміла перетворити біль на джерело творчої енергії, а слово — на зброю в боротьбі за свободу, гідність і національну свідомість. Леся Українка була не лише видатною поетесою, а й мислителькою європейського рівня, для якої освіта, саморозвиток і праця були шляхом до особистої та народної свободи. Її оптимізм, віра в людину й переконання, що мрія здійснюється лише через наполегливу працю, залишаються актуальними й сьогодні. Через 155 років після народження Лесі Українки постає як символ мужності, духовної свободи та нездоланної віри в майбутнє України.

До 155-річчя від дня народження Лесі Українки в бібліотеці ТНМУ розгорнуто книжкову виставку «**Я маю в серці те, що не вмирає**», присвячену життю, творчості та духовній спадщині видатної письменниці. Вона покликана показати Лесю Українку не лише як поетесу, а й як сильну, мислячу особистість, громадянку й борчиню за свободу України.

У центрі виставки — поетичні та драматичні твори Лесі Українки. Особливу цінність експозиції становить **повне зібрання творів поетеси**, яке дає змогу простежити еволюцію її світогляду, художнього стилю та ідей — від ранніх поезій до філософськи наснажених драм. Представлені збірки поезій, поеми, драматичні

шедеври, що засвідчують глибину думки, символізм і високу художню майстерність авторки.

Важливе місце на виставці займають біографічні видання, листування Лесі Українки, спогади сучасників, що допомагають глибше зрозуміти її життєвий шлях, громадянську позицію та незламність у протистоянні хворобі й обставинам.

Також представлено літературознавчі дослідження, присвячені ролі Лесі Українки в розвитку української та європейської культури, актуальності її ідей у сучасному світі. Доповнюють експозицію цитати з творів письменниці, які підкреслюють її оптимізм, віру в людину та любов до України.

Книжкова виставка — запрошення до вдумливого читання й переосмислення спадщини Лесі Українки — символу духовної свободи, сили слова та нескореного українського духу, що й через 155 років надихає не здаватися.

Ні! я жива!
Я буду вічно жити!
Я в серці маю те,
що не вмирає.

(с) Л. Українка

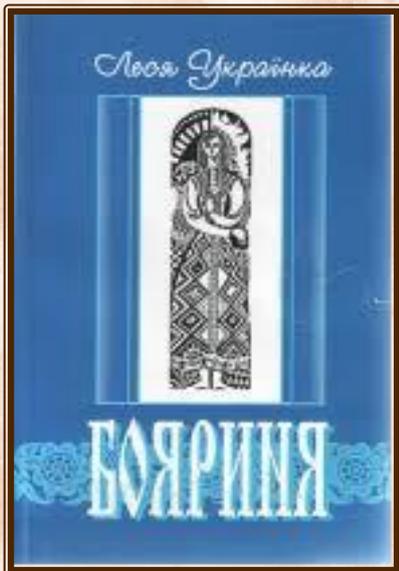
Українка, Леся Повне академічне зібрання творів : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021.

До повного академічного зібрання творів Лесі Українки в 14 томах увійшли всі знайдені на сьогодні тексти письменниці. Відновлено фрагменти й матеріали, вилучені цензурою в попередніх виданнях. Додано розлогі текстологічні, історико-літературні та реальні коментарі.

Видання присвячене 150-річчю з дня народження Лесі Українки, підготовлене за сприяння Міністерства культури та інформаційної політики України та Українського інституту книги.

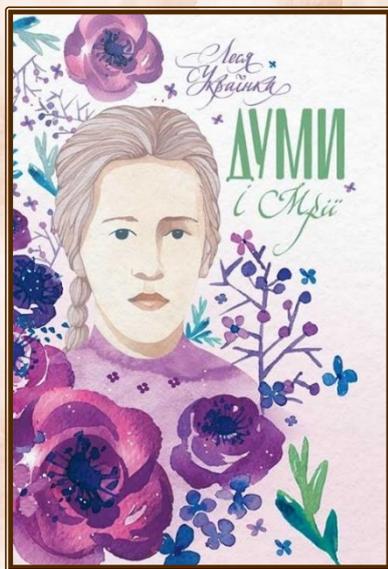
- Том 1. Драматичні твори (1896–1906)
- Том 2. Драматичні твори (1907-1908)
- Том 3. Драматичні твори (1909-1911)
- Том 4. Драматичні твори (1912-1913)
- Том 5. Поетичні твори. Ліро-епічні твори
- Том 6. Художня проза
- Том 7. Літературно-критичні та публіцистичні статті
- Том 8. Переклади: поезія, проза, драма, публіцистика та інше
- Том 9. Записи народної творчості. Пісні, записані з голосу Лесі Українки
- Том 10. «Стародавня історія східних народів». Виписки з книг. Нотатки та інше
- Том 11. Листи (1876-1897)
- Том 12. Листи (1898-1901)
- Том 13. Листи (1902-1906)
- Том 14. Листи (1907-1913)

**** * * * * *

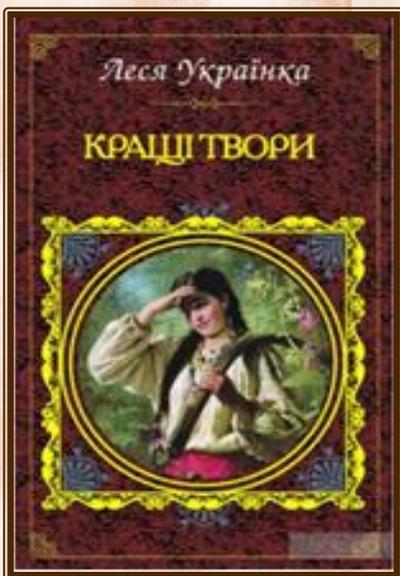
Українка, Леся. Бояриня : драматична поема / Леся Українка. — Луцьк : Надстрир'я, 2003. — 88 с.

Драматична поема Лесі Українки, написана впродовж трьох днів (27—29 квітня 1910) у місті Хельвані (біля Каїра, Єгипет-Міср), де письменниця лікувалася від сухот. Написаний далеко від Батьківщини (поема просякнута невимовною тугою за Україною), — це єдиний твір Лесі Українки, який базується на українській історії. Події в поемі розгортаються в часи Руїни (60-і роки XVII століття) на Лівобережній Україні (Частина перша) та в Москві (Частини 2,3,4,5). Складаючись з п'яти частин віршами мішаних розмірів, твір побудовано практично повністю у формі діалогів.

Українка, Леся. Думи і мрії : збірка / Леся Українка. — Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. — 320 с.

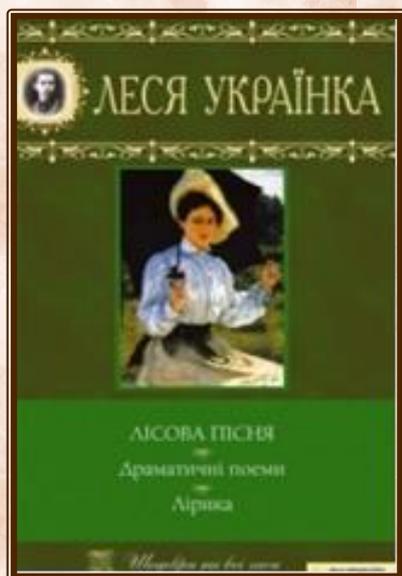
Про поетичну збірку «Думи і мрії» Іван Франко казав: «Від часів Шевченкового «Кобзаря» Україна не видала кращої збірки поетичних творів... Тут кожне її слово має силу і пластику, тут що не строфа, то мистецьке степенування поетичного шляху». У рядках збірки оживають давні легенди, що переплітаються зі споконвічною мудрістю, і читач відчуває, як слово поетеси торкається самого серця. Знайомі ще зі шкільної лави рядки сповнюють новим сенсом. Найкращі зразки творчості Лесі Українки в одній книжці — справжня поетична феєрія. Також до збірки увійшли драми «Камінний господар», «Кассандра», «Лісова пісня», поеми «Самсон», «Ізольда Білорука».

**Українка, Леся Краці твори / упоряд.
Л. І. Скупейко. — Харків : Клуб сімейного
дозвілля, 2012. — 576 с.**

Унікальна добірка найвідоміших творів відомої української поетеси та письменниці: «Contra spem spero», «Сон», «Слово, чому ти не твердая криця», «Кассандра», «Лісова пісня», «Бояриня», «Камінний господар», «Біда навчить», «Лелія», «Метелик» та багато

інших.

**Українка, Леся. Лісова пісня.
Драматичні поеми. Лірика / Леся
Українка. — Харків : Клуб Сімейного
Дозвілля, 2011. — 382 с. : іл. — (Шедеври на
всі часи).**

«Лісова пісня» — один із шедеврів Лесі Українки, де прадавня міфопоетика, туга за втраченою гармонією людини зі світом і модерністське прагнення краси

витворюють магію тексту, що вже упродовж століття не втрачає принадності для читача.

У книзі представлені найвідоміші твори видатної української поетеси та письменниці:

«Лісова пісня», «Давня казка», «Одержима», «Бояриня», «Кассандра», «Камінний господар» й вірші, включені до програми середніх шкіл та вищих навчальних закладів.

Українка, Леся. На крилах пісень : поезії / Леся Українка; передм. Д. В. Павличка. — Київ : Веселка, 1994. — 128 с.

Леся Українка (Лариса Петрівна Косач) — українська письменниця, перекладач, культурний діяч. Писала у жанрі поезії, лірики, епосу, драми, прозі, публіцистики. Також працювала на ниві фольклористики (220 народних мелодій записано з її голосу). Збірка поетичних творів «На крилах пісень» вийшла друком у Львові на початку 1893 р. У виданні збірки брав безпосередню участь І. Франко. Збірка складається із поетичних творів, написаних у 80-х роках, та ранніх поем «Самсон» (1888), «Місячна легенда» (1891—1892), «Русалка» (1885).

Українка, Леся. Поезія. Драматичні твори / Леся Українка. — Київ : Наукова думка, 1999. — 382 с.

Леся Українка. Поезія. Драматичні твори

У книжці вміщено кращі поетичні та драматичні твори: «Давня казка», «Лісова пісня», «Одержима», «Оргія», «Бояриня», які рекомендовані Програмою середньої загальноосвітньої школи з української літератури для текстуально і оглядового вивчення. Для широкого загалу читачів.

**** * * * * *

Бичко, А. К. Леся Українка. Світоглядно-філософський погляд / Ада Бичко. — Київ : Укр. центр духов. культури, 2000. — 185, [1] с., [6] арк. фот. — (Духовні скарби України).

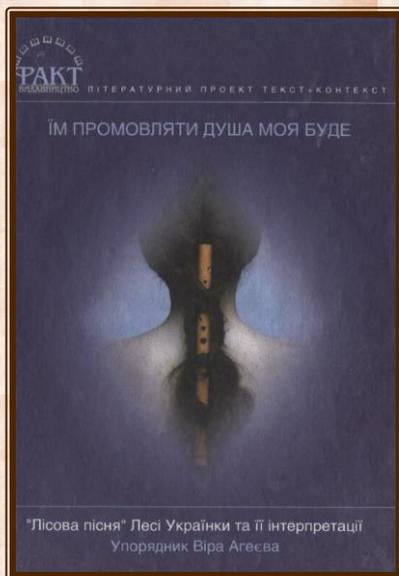
Різнобічна і складна змістовно творчість Лесі Українки може бути розглянута на рівні світоглядно-філософського аналізу, що і пропонує автор цієї книги.

Такий підхід дає можливість виявити і простежити основні напрями пошуків поетеси в сфері проблем національної ідентичності.

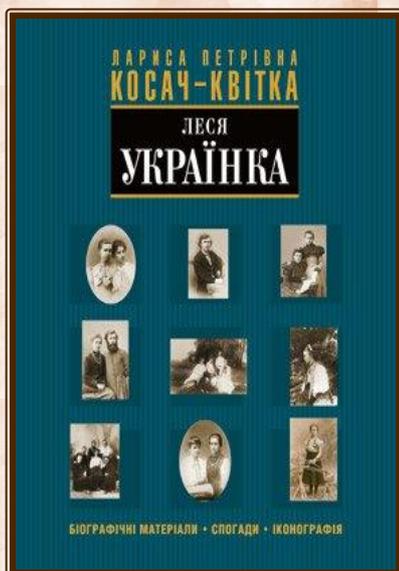
Ведель Е. Лірика Лесі Українки : діалог з європейською культурою : [монографія] / Ервін Ведель ; [пер. з нім. Олесі Костюк ; проект, передм. і редагування Михайла Наєнка]. — Київ : Академія, 2014. — 80 с. — (Сер. «Монограф»).

Автор цієї студії – німецький професор-славист – дослідив лірику Лесі Українки як унікальне явище в українському і європейському письменстві. Його науково-критичні судження ґрунтуються на практикованих у сучасному літературознавстві модерних методологіях, досягненнях у вивченні міфоепічних текстів, текстів з художнім осмисленням «вічних» тем і мотивів, на послідовному прагненні застосовувати основні теоретичні стратегії компаративістики, віршування і перекладознавства.

Ім промовляти душа моя буде. «Лісова пісня» Лесі Українки та її інтерпретації / упоряд. В. Агеєва. — Київ : Факт, 2002. — 224 с.

Лісова пісня — один із шедеврів Лесі Українки, де прадавня міфопоетика, туга за втраченою гармонією людини зі світом і модерністське прагнення краси витворюють магію тексту, що вже впродовж століття не втрачає принадності для читача. Кілька інтерпретацій драми, що належать дослідникам різних поколінь, уривки з листування, яке незрідка було авторським коментарем, дають змогу глибше та стереоскопічніше прочитати твір, що став класичним, не втративши принадності, ліричного роздуму і глибини філософської рефлексії.

Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка). Біографічні матеріали. Спогади. Іконографія [Текст]. — Київ : Темпора, 2015. — 536 с.

У книжці «Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка). Біографічні матеріали. Спогади. Іконографія» зібрано матеріали архіву родини Драгоманових-Косачів, які сестри Лесі Українки Ольга Косач-Кривнюк та Ізидора Косач-Борисова везли зі собою на еміграцію. Зокрема, спогади про письменницю, її матір, близьке оточення, біографічні матеріали, іконографію.

У спогадах, поданих в цьому збірнику, мемуаристи-родичі з особливою точністю «реставрують» високо інтелігентну родинну атмосферу і культуру внутрішніх відносин.

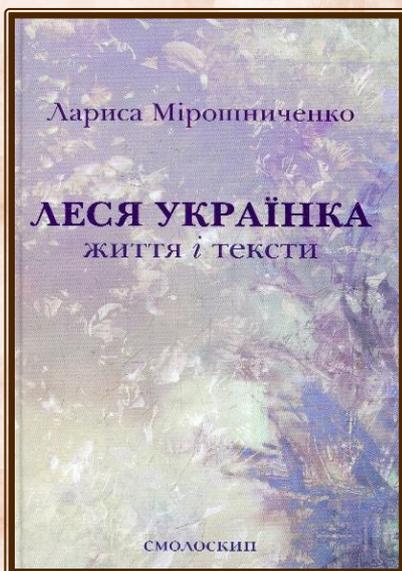
Переважна більшість матеріалів і декілька світлин в Україні публікується вперше.

Левченко Г. Міф проти історії: Семіосфера лірики Лесі Українки : монографія / Галина Левченко. — Київ : Академвидав, 2013. — 332 с. — (Серія «Монограф»).

Поєднання міфо-архетипного, екзистенційно-психобіографічно-го та структурно-семіотичного методів прислужилося відкриттю в метатексті лірики Лесі Українки нових значень, увиразненню важливих його аспектів, що відображено у пропонованій монографії.

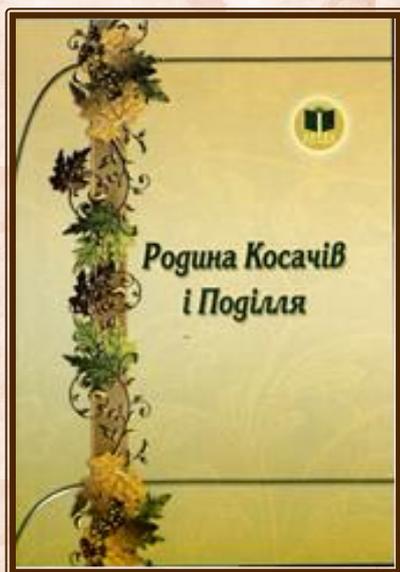
Для літературознавців, викладачів історії літератури у вищій і середній школах.

Мірошніченко, Л. Леся Українка. Життя і тексти / Лариса Мірошніченко ; передмова М. Коцюбинської. — Київ : Смолоскип, 2011. — 264 с.

Творчість Лесі Українки - пристрасного лірика - органічно злита з її особистістю, і події її життя, до найінтимніших моментів «біографії душі», стають природним, українським важливим коментарем для розуміння текстів, так само як тексти - ключем до її життя.

Текстологічні дослідження, у ході яких постають усе нові й нові об'єкти спостережень (події, манускрипти, епістолярій, спогади, іконографія), часом розгортаються у великі панорамні картини «життєтворчості», становлячи документально обґрунтовану генеалогію творів.

Родина Косачів і Поділля: літературно-краєзнавче дослідження / підгот. К. В. Завальнюк. — Вінниця, 2011. — 104 с.

Літературно-краєзнавче дослідження присвячене маловідомим сторінкам перебування родини Косачів на Поділлі, а також її творчим зв'язкам з культурними та освітніми діячами нашого краю. Воно відкриває нові сторінки в біографії славетної родини Лесі Українки на подільській землі.

Леся Українка (1871—1913) // Україна — єдина країна. Традиції, обряди, побут. Пам'ятки України. Люди, що змінили Україну. — Київ : Видавництво Глорія, 2016. — С. 260.

Ця книга розповість вам про Україну. Країну з багатою й непростю історією, яка чимало чого нас навчила. Ви дізнаєтеся про природні дива України, неповторні замки і палаци, які вражають не лише своєю красою, а й незабутньою історією. Також ви довідаєтеся про найвідоміші церкви та монастирі України, які зачарують вас своєю неповторністю, та забажаєте побачити їх на власні очі. Також ви дізнаєтеся про визначних особистостей, які зіграли в історії України видатну роль, а також про славетних письменників, поетів, художників, спортсменів та інших осіб, які прославили Україну.

**** * * * * * * * * * *

Із фондів бібліотеки ТНМУ

1. Українка, Леся. Бояриня [Текст] : драматична поема / Леся Українка. — Луцьк : Надстир'я, 2003. — 88 с.
2. Українка, Леся. Вибране [Текст] / Леся Українка. — Київ : Державне видавництво художньої літератури, 1960. — 566 с.
3. Українка, Леся. Вибране [Текст] : поезії, поеми, драматичні твори / Леся Українка. — Київ : Дніпро, 1977. — 638 с.
4. Українка, Леся. Драматичні поеми [Текст] / Леся Українка. — Київ : Дніпро, 1983. — 495 с.
5. Українка, Леся. Думи і мрії [Текст] : збірка / Леся Українка. — Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. — 320 с.
6. Українка, Леся. Кращі твори [Текст] / Леся Українка. — Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2012. — 576 с.
7. Українка, Леся. Лісова пісня [Текст] : драма-феєрія в трьох діях / Леся Українка. — Київ : Дніпро, 1970. — 128 с.
8. Українка, Леся. Лісова пісня. Драматичні поеми. Лірика [Текст] / Леся Українка. — Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2011. — 382 с.
9. Українка, Леся. На крилах пісень [Текст] : поезії / Леся Українка. — Київ : Веселка, 1994. — 128 с.
10. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 1 : Драматичні твори (1896—1906). — 843 с.
11. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 2 : Драматичні твори (1907—1908). — 420 с.
12. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 3 : Драматичні твори (1909—1911). — 652 с.

13. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 4 : Драматичні твори (1912—1913). — 420 с.

14. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 5 : Поетичні твори. Ліро-епічні твори. — 925 с.

15. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 6 : Художня проза. — 624 с.

16. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 7 : Літературно-критичні та публіцистичні статті. — 677 с.

17. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 8 : Переклади: поезія, проза, драма, публіцистика та інше. — 1120 с.

18. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 9 : Записи народної творчості. Пісні, записані з голосу Лесі Українки. — 844 с.

19. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 10 : «Стародавня історія східних народів». Конспекти. Виписки книг. Нотатки та інше. — 528 с.

20. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 11 : Листи (1876—1896). — 600 с.

21. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 12 : Листи 1897—1901. — 608 с.

22. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 13 : Листи (1902—1906). — 616 с.

23. Українка, Леся. Повне академічне зібрання творів [Текст] : в 14-и т. / Леся Українка. — Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021. — Т. 14 : Листи (1907—1913). — 613 с.
24. Українка, Леся. Поезії. Поєми [Текст] / Леся Українка. — Київ : Дніпро, 1989. — 501 с.
25. Українка, Леся. Поезія. Драматичні твори [Текст] / Леся Українка. — Київ : Наукова думка, 1999. — 382 с.
26. Українка, Леся. Сім струн [Текст] : вірші та драматичні поєми / Леся Українка. — Київ : Дніпро ; Тбілісі : Сакартвелло, 1991. — 204 с.
27. Українка, Леся. Твори [Текст] : в 2-х т. / Леся Українка. — Київ : Дніпро, 1970. — Т. 1 : Поезії. — 328 с.
28. Українка, Леся. Твори [Текст] : в 2-х т. / Леся Українка. — Київ : Наукова думка, 1986. — Т. 1 : Поетичні твори. Драматичні твори. — 608 с.
29. Українка, Леся. Твори [Текст] : в 2-х т. / Леся Українка. — Київ : Наукова думка, 1987. — Т. 2 : Драматичні твори. — 728 с.
30. Українська історична драма [Текст] : [збірник] Українка, Леся. Бояриня / упоряд. М. Дмитренко. — Київ : Український Центр духовної культури, 2002. — 620 с.

**** * * * * *

31. Бичко, А. К. Леся Українка. Світоглядно — філософський погляд [Текст] / А. К. Бичко. — Київ : Український Центр духовної культури, 2000. — 186 с.
32. Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка) [Текст] : біографічні матеріали, спогади, іконографія / автор проекту та відпов. ред. Т. Скрипка. — Нью-Йорк ; Київ : Темпора, 2015. — Кн. 2. — 536 с.
33. Леся Українка (1871—1913) [Текст] // Україна — єдина країна. Традиції, обряди, побут. Пам'ятки України. Люди, що змінили Україну. — Київ : Видавництво Глорія, 2016. — С. 260.
34. Мірошніченко, Л. Леся Українка. Життя і тексти [Текст] / Л. Мірошніченко. — Київ : Смолоскип, 2011. — 264 с.

**** * * * * *

35. Васильків, Е. Незнайома Леся [Текст] : 10 маловідомих фактів про поетесу / Е. Васильків // Нова Тернопільська газета. — 2016. — 2—8 берез. — С. 6.
36. Вихрущ, А. Психологія творчості в контексті перемог і невдач Лесі Українки [Текст] / А. Вихрущ // Медична академія. — 2021. — 24 лют. — С. 11.
37. Данилець, О. Полтавська розрада [Текст] : Лариса Косач-Квітка народилася на Житомирщині, проте її життя і творчість тісно пов'язані з краєм у серці країни / О. Данилець // Урядовий кур'єр. — 2021. — 25 лют. — С. 4.
38. Жук, Г. «...Забуття не суджено мені» [Текст] : 25 лютого — 150 років від дня народження Лесі Українки / Г. Жук // Вільне життя плюс. — 2021. — 19 лют. — С. 5.
39. Жук, Г. «...Зникну, обернуся в легенду» [Текст] : 25 лютого — 150 років від дня народження Лесі Українки / Г. Жук // Свобода. — 2021. — 24 лют. — С. 5.
40. Козак, С. «Лесине слово звучить на всіх континентах завдяки українській діаспорі» [Текст] : 150 років з дня народження Лесі Українки ; [розмова з науковим співробітником Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАНУ] / С. Козак ; [записав] О. Вертіль // Урядовий кур'єр. — 2021. — 25 лют. — С. 5.
41. Колодницький, С. Пророча сила «Боярині» Лесі Українки [Текст] / С. Колодницький // Свобода. — 2021. — 3 берез. — С. 6.
42. Кононенко, Є. Драма усвідомлення тіні у творчості Лесі Українки [Текст] / Є. Кононенко // Дивослово. — 2016. — № 5. — С. 43—48.
43. Коротич, К. Особливості репрезентації вибачення в листах Лесі Українки [Текст] / К. Коротич // Дивослово. — 2018. — № 4. — С. 43—47.
44. Леся Українка та Сергій Мержинський [Текст] / підгот. С. Ореховська // Вільне життя плюс. — 2021. — 26 лют. — С. 8.
45. Литвин, В. У пошуках європейського духу. Європеїзм як інтелектуальний і світоглядний дороговказ українських діячів імперської доби [Текст] : (до 180-річчя від дня народження Михайла Драгоманова та 150-ліття від дня народження Лесі Українки) / В. Литвин // Голос України. — 2021. — 13 лют. — С. 10—11 ; 20 лют. — С. 10—11.
46. Остащ, І. «Хороша се сторона, і я вже звикла любити її не як чужу» [Текст] : до 150-річчя з дня народження Лесі Українки / І. Остащ // Голос України. — 2021. — 25 лют. — С. 4—5.

47. Прокіп, В. «Лісова пісня» Лесі Українки: у пошуках джерел і прототипів [Текст] / В. Прокіп // Дивослово. — 2016. — № 2. — С. 18—21.
48. Романов, С. Вона утвердилася в європейській культурній матриці [Текст] : до 150-річчя з дня народження Лесі Українки ; [розмова з доктором філологічних наук С. Романовим] / С. Романов ; розмовляв М. Якименко // Голос України. — 2021. — 25 лют.
49. Скупейко, Л. Тарас Шевченко у сприйнятті Лесі Українки: грані пізнання [Текст] / Л. Скупейко // Дивослово. — 2018. — № 2. — С. 21—24.
50. Черемшинська, Р. Видання гарненькі [Текст] : про дружбу і співпрацю Лесі Українки та Володимира Гнатюка / Р. Черемшинська // Вільне життя плюс. — 2016. — 11 листоп. — С. 6.
51. Чубата, Д. Із роду будителів та просвітителів [Текст] : [Леся Українка] / Д. Чубата // Вільне життя плюс. — 2021. — 12 лют. — С. 6.
52. Чубата, Д. Леся Українка і «Просвіта» [Текст] / Д. Чубата // Вільне життя плюс. — 2018. — 2 берез. — С. 5.
53. Якименко, М. Лесиними стежками старого Луцька і Колодяжного [Текст] : [до 150-річчя з дня народження Лесі Українки] / М. Якименко // Голос України. — 2021. — 13 берез. — С. 15.

Підготували: Галина Галат, Світлана Шпунар

Бібліографічна довідка: Наталя Водюк